

11.

Differenciálszámítás 11.

HF

1. Érintőegenes = ? $x = 0,5$

$$f(x) := \cos \frac{x-1}{x^2+1}$$

$$y = f'(x) \cdot (x - 0,5) + f(0,5)$$

$$f'(x) := \left(-\sin \frac{x-1}{x^2+1} \right) \cdot \frac{x^2+1 - (x-1)2x}{(x^2+1)^2}$$

$$:= \left(-\sin \frac{x-1}{x^2+1} \right) \cdot \frac{-x^2+2x+1}{(x^2+1)^2} = (-1) \cdot \left(\sin \frac{x-1}{x^2+1} \right) \cdot \frac{x^2-2x-1}{(x^2+1)^2}$$

$$f'\left(\frac{1}{2}\right) = \left(\sin \frac{\frac{1}{2}-1}{\frac{1}{4}+1} \right) \cdot \frac{\frac{1}{4}-1-1}{\left(\frac{1}{4}+1\right)^2} = \sin\left(-\frac{1}{2} \cdot \frac{4}{5}\right) \cdot \left(-\frac{7}{4} \cdot \frac{16}{25}\right)$$

$$= \sin\left(-\frac{2}{5}\right) \cdot \left(-\frac{28}{25}\right)$$

$$f\left(\frac{1}{2}\right) = \left(\cos -\frac{4}{10}\right)$$

$$y = \sin\left(-\frac{2}{5}\right) \cdot \left(-\frac{28}{25}\right) \cdot (x - 0,5) + \cos\left(-\frac{4}{10}\right)$$

2. Igazolja, hogy az alábbi függvény invertálható és inverse differenciálható a $(-\pi, \pi)$ intervallumon! $(f^{-1})'(1 + \frac{\pi}{2}) = ?$

$$f(x) := x + \sin x \quad x \in \mathbb{R}$$

$$f'(x) := 1 + \cos x > 0 \quad (x \in \mathbb{R}) \Rightarrow f \uparrow \Rightarrow f \text{ invertálható}$$

$$f(a) = x + \sin x = 1 + \frac{\pi}{2} = b \Rightarrow a = \frac{\pi}{2}$$

$$(f^{-1})'\left(1 + \frac{\pi}{2}\right) = \frac{1}{f'\left(\frac{\pi}{2}\right)} = 1$$

3. $\exists a, b \in \mathbb{R}$, hogy f deriválható?

$$f(x) := \begin{cases} ax^2 - ax + b \cos(x+1) & x < -1 \\ \frac{2a}{x^2+1} + e^{bx+b} & x \geq -1 \end{cases}$$

Az $x = -1$ pontot vizsgáljuk.

Legyen $h(x) = ax^2 - ax + b \cos(x+1)$

$$j(x) = \frac{2a}{x^2+1} + e^{bx+b}$$

I. $h(-1) = a + a + b = a + b = j(-1) \quad \boxed{a = 1 - b}$

Legyen $h'(x) = 2ax - a - b \sin(x+1) \cdot 1$

$$j'(x) = \frac{-4ax}{(x^2+1)^2} + e^{bx+b} \cdot b$$

II. $h'(-1) = -3a = -a + b = j'(-1) \quad \boxed{4a + b = 0}$

$$a = 1 - b$$

$$4a + b = 0$$

$$4 - 4b + b = 0$$

$$\frac{4}{3} = b \quad a = -\frac{1}{3}$$

$$M: \left(-\frac{1}{3}, \frac{4}{3}\right)$$

4. Igazolja, hogy az $f(x) := x^7 + 14x - 3$ ($x \in \mathbb{R}$) függvénynek pontosan egy x-csúshelye van.

3. l. h. f -nek két $x_1 < x_2$ x-csúshelye van. Ekkor a Rolle-tétel középérték-tétel alapján:

$$\exists \xi \in (x_1, x_2) : f'(\xi) = 0$$

$$f'(x) = 7x^6 + 14 > 0 \quad (x \in \mathbb{R})$$

Mivel $\forall x \in \mathbb{R}$ esetén $(f'(x) > 0)$, ezért f szigorúan monoton növekvő. (5)

$$\nexists \xi \in (x_1, x_2) : f'(\xi) = 0$$

ami azt jelenti, hogy f -nek pontosan egy x-csúshelye van.